

[A. Chr. Andersen.]

særlig under hensyntagen til virkningerne af den 15. alm. vurdering vil være rimeligt at gennemføre en nedsættelse af overgrænsen på 20 promille til 15 promille for at undgå, at denne grundskat kommer til at stige væsentligt i kroner og øre.

Forslaget om ophævelse af reglerne om beskatning til amtskommunerne af landbrugets, skovbrugets, gartnerierne, planteskolernes og frugtplantagernes faste ejendomme skyldes forslagsstillernes principielle opfattelse, at produktionsjord ikke bør være genstand for en beskatning. Der er her for så vidt tale om en dobbeltbeskatning, som ikke påhviler andre erhvervs produktionsapparat. Forslaget tilsigter ikke at fritage disse for beskatning af den jord, der anvendes til bygninger, gårdsplads, have o.l., idet disse beskattes i andre erhverv.

I praksis har staten i de senere år betalt amtsgrundskylden for de pågældende erhverv, idet forrentningsprocenten ikke har overstøget 2,5. Følgelig har der ikke været den samme aktuelle anledning til at foreslå en ophævelse af disse regler som nu, hvor regeringen har gennemført, at amtsgrundskyld skal betales uanset højden af forrentningsprocenten.

Ordføreren for forslagsstillerne (Jens Foged): Herved tillader jeg mig at fremsætte *forslag til lov om ophævelse af lov om ejendomsskyld til staten*. Det forhold, at ejendomsskyld til stat og kommune er fikseret, er udtryk for, at denne beskatning i princippet er forladt. Ejendomsskylden aftrappes efter nærmere regler over en årrække følgende de almindelige vurderingsterminer.

Det er imidlertid forslagsstillernes opfattelse, at ejendomsskyld til staten, ikke mindst under hensyntagen til en videreførelse af byrde- og opgavefordelingen, bør afskaffes med øjeblikkelig virkning.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte følgende 7 lovforslag:

Forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Betalingfrist for landbrug og fiskeri m.v. samt prisnedsættelse for mælk og mejeriprodukter),

forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter,

forslag til lov om ændring af lov om afgift af øl, forslag til lov om ændring af lov om forskellige forbrugsafgifter,

forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motor køretøjer m.v.,

forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin og

forslag til lov om ændring af lov om vægtafgift af motor køretøjer m.v.

Forslagene er led i regeringens samlede økonomiske politik. Der tilsigtes en stramning af finanspolitikken med ca. 1 mia. kr. og dermed en begrænsning af efterspørgslen. Stramningen skal ses i sammenhæng med de kreditpolitiske foranstaltninger, yderligere besparelser på statsbudgettet og en bedre samordning af kommunernes og statens budgetpolitik.

De foreslåede afgiftsforhøjelser vil på årsbasis med uændret forbrug indbringe et provenu på ca. 600 mill. kr. Heraf falder — ligeledes med runde tal — 140 mill. kr. på cigaretter, 90 mill. kr. på øl, 50 mill. kr. på mineralvand, 150 mill. kr. på benzin, 65 mill. kr. på vægt- og udligningsafgiften af person- og varevogne og 110 mill. kr. på registreringsafgiften af varevogne.

For de enkelte varer tager afgiftsforhøjelserne sig således ud: Cigaretpriserne vil stige med 2 øre pr. stk. inkl. moms. Benzinafgiften vil stige med godt 7 øre pr. liter ekskl. moms. Ølafgiften foreslås forhøjet med 5 øre pr. flaske for den almindelige pilsner og for den lyse pilsner, og afgiften af luksusøl foreslås forhøjet tilsvarende. Afgiften på mineralvand foreslås forhøjet med 5 øre pr. flaske. Hertil kommer for benzin, øl og mineralvand momsvirkningen. Vægt- og udligningsafgiften på person- og varevogne vil stige med knap 10 pct. Registreringsafgiften på varevogne forhøjes med 50 pct.

Om de foreslåede afgiftsforhøjelser vil jeg gerne sige følgende:

Hvad først angår cigaretterne, har forbruget gennem en årrække været stigende. Dette har også været tilfældet i 1973 trods den forhøjelse af cigaretafgiften, som gennemførtes i september 1972. For øl og mineralvand er forbruget ligeledes stigende. Der er grund til at forvente, at den nuværende produktion af disse varer vil kunne opretholdes også med de foreslåede forhøjede afgiftssatser.

Hvad angår benzinafgiften, vil jeg minde

[Finansministeren.]

om, at denne afgift senest er forhøjet i september 1972 med godt 5 øre pr. liter. Regeringen havde foreslået en forhøjelse på 15 øre, og den nu foreslåede forhøjelse på 7 øre pr. liter udgør kun en beskedent justering af denne afgift i forhold til prisudviklingen i de senere år.

For så vidt angår den foreslåede forhøjelse af vægtafgiften, er forholdet det, at også denne afgift blev forhøjet i september måned i fjor, og at den gennemførte forhøjelse var mindre end den af regeringen foreslåede på 20 pct., som nogenlunde svarede til de forhøjelser i det almindelige prisniveau, som var indtrådt siden den forrige justering af afgiftssatserne. Når forhøjelsen ikke blev 20 pct., men kun 10 pct., skyldtes det vel navnlig hensynet til, at disse afgifter i et vist omfang indgår i det almindelige omkostningsniveau, hvilket imidlertid især gælder afgifterne af lastbiler. Regeringen finder imidlertid, at tiden er inde til at gennemføre den for et år siden foreslåede forhøjelse fuldt ud, for så vidt angår personbiler og varevogne. For de sidstnævnte køretøjers vedkommende gælder, at afgiftssatsen er ude af trit med disse køretøjers stigende benyttelse til persontransport. Der er ikke foreslået nogen forhøjelse af afgiften af lastbiler, traktorer m. m.

Forslaget vedrørende registreringsafgiften indeholder en forhøjelse af afgiften af varevogne og må ses som en konsekvens af den udvikling, der har fundet sted i de senere år, hvor sondringen mellem varevogne og personvogne er blevet udvisket, og hvor den betydelig lavere beskatning af varevogne har medført en kolossal stigning i omsætningen af disse.

Forslaget indeholder endvidere i § 1 en ny bestemmelse, som vil gøre det muligt at imødekomme den kritik, som er rettet imod registreringsafgiften, idet man hævder, at den høje marginalsats på 156 pct. for personbiler virker hæmmende for køretøjernes forsyning med særligt sikkerhedsudstyr, som ikke er påbudt udstyr her i landet. Det drejer sig om udstyr, hvis sikkerhedsfremmende værdi er almindeligt anerkendt, såsom lamineret glas i forruder og rulleseleer, men som ikke desto mindre forholdsvis sjældent findes som standardudstyr i personbiler. Ved at indføre en begrænset lempelsesord-

ning for personbiler med et sådant udstyr vil man kunne fjerne denne uheldige virkning af registreringsafgiften på dette område. Jeg gør dog opmærksom på, at det drejer sig om en forsøgsvis ordning, hvis heldige udfald bl. a. er betinget af, at man begrænser sig til nogle få og veldefinerede emner.

Med hensyn til forslaget om forkortelsen af landbrugets og fiskeriets frister for momsindbetaling skal jeg oplyse, at man i 1968 gennemførte en væsentlig forlængelse af betalingsfristerne under hensyn til den vanskelige økonomiske situation, som landbruget dengang befandt sig i.

Da landbrugets økonomiske forhold nu er blevet betydelig forbedret, finder regeringen det rimeligt, at man nu vender tilbage til de frister, der var gældende før forlængelsen i 1968.

Ændringen vil medføre forøgede indbetalinger til statskassen på ca. 600 mill. kr. Der er dog foreslået en overgangsordning, således at indbetalingen af dette beløb fordeles over et par år.

Endelig er der i momsforslaget indsat en bestemmelse, der bemyndiger mig til efter forhandling med landbrugsministeren at fastsætte regler om nedsættelse af forbrugerpriserne på mælk og mejeriprodukter. Den tidligere gældende ordning sigtede mod at friholde disse varer for en moms på 10 pct. Dette ville i finansåret 1972-73 have kostet 205 mill. kr. Med den stedfundne prisstigning ville en tilsvarende prisnedsættelse i dag koste ca. 265 mill. kr. årlig. Med en moms på 15 pct. bliver beløbet således ca. 400 mill. kr.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at man i finansministeriet er i gang med at overveje mulighederne for at indføre en punktafgift på forskellige former for forsikringer, således at afgiften beregnes som en procentdel af forsikringspræmiebeløbet. Det er endnu for tidligt at sige noget nærmere om afgrænsningen af de forsikringsformer, der i givet fald vil blive omfattet af afgiften, men jeg kan dog oplyse, at det er hensigten at fritage bl. a. syge-, ulykkes-, livs- og arbejdsløshedsforsikringer for afgiftspligten. Finansministeriet vil bestræbe sig på at afslutte overvejelserne så tidligt, at der kan blive mulighed for at fremsætte lovforslaget til ikrafttræden senest den 1. april 1974. Provenuet kan formentlig komme til at

[Finansministeren.]

andrage omkring et par hundrede millioner kroner.

Også en afgift på lystfartøjer vil blive overvejet. Tidspunktet for en eventuel ikrafttræden kan dog ikke angives.

Det er regeringens hensigt senere at fremkomme med forslag om en særlig afgift på erhvervsjendomme, som skal supplere boligministerens forslag om en udlejningsafgift. Der regnes her med et provenu på ca. 400 mill. kr.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale afgiftsforslagene til folketingets velvilige og meget hurtige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Thestrup* til justitsministeren:

„Vil ministeren lade politiet foretage en nærmere undersøgelse af det amerikanske firma Holiday Magics virksomhed her i landet, derunder navnlig dets salgsmetoder og hvervning af agenter?“

(Spm.nr.6)

Skriftlig begrundelse.

Det pågældende firma arbejder efter en slags sneboldssystem med forhandlere af 1. grad — konsulenter, forhandlere af 2. grad — organisatorer, forhandlere af 3. grad — hovedforhandlere og forhandlere af 4. grad — generalforhandlere.

Varerne, der skal sælges, er kosmetik og rengøringsmidler. Salget sker på den måde, at forhandlerne i de lavere grader skal tage varer hjem for ret betydelige beløb, og således at forhandlerne i de højere grader får procenter af alt salg, højere, jo højere grad forhandlerne har. De største procenter får indehaveren af det amerikanske firma.

Forhandlerne kan kun opnå de højere grader ved at skaffe nye forhandlere samt ved at indbetale ret betydelige beløb. Hvervningen af agenter foregår på kurser, der er ret kostbare, og hvor der lægges et ret stærkt psykisk pres på deltagerne. Salget til forbrugerne sker gennem demonstrationer i hjemmene.

Jeg er klar over, at firmaets forretningsmetoder er lagt således til rette, at det er

tvivlsomt, om vore nuværende strafferegler kan benyttes over for dem. Men da mange mennesker har tabt betydelige beløb ved at indlade sig med det pågældende firma, og da vi vel netop står over for indførelse af nye og mere tidssvarende regler for tilladeligheden af forskellige forretningsmetoder, mener jeg, at en efterforskning fra politiets side vil være på sin plads.

Jeg tilføjer, at der skal være et par andre amerikanske firmaer, der med andre varer arbejder efter lignende metoder: Products Scandinavia og Golden Chemical Products, samt at firmaerne arbejder ikke blot i Danmark, men i en del andre lande i Europa, således at det sikkert er muligt at hente erfaringsmateriale andre steder fra.

Thestrup: Der har i nogen tid her i landet været drevet en forretningsvirksomhed fra nogle amerikanskejede firmaers side, hvorved adskillige danske statsborgere har lidt betydelige tab.

Det firma, som jeg har stillet mit spørgsmål vedrørende, hedder Holiday Magic, men firmaerne Golden Chemical Products og Products Scandinavia arbejder på lignende måde og med samme udgangspunkt. Holiday Magics varer er kosmetik. Forretningerne arbejder efter en art snebolds- eller kædesalgssystem med forhandlere af forskellige grader. Varerne afsættes ved personlig henvendelse uden forudgående anmodning fra kunden. Forhandlerne skal selv købe de varer, de vil afsætte. Forhandlerne af de højere grader får procenter af deres underforhandleres salg, således at der af dette salg også gives procenter til hovedfirmaet i USA. Man kan for betydelige beløb, 13.000-14.000 kr., købe sig ind som forhandler af højere grad, men man har så til gengæld ansvaret for, at underforhandlerne tager varer hjem som forudsat. Gør de ikke det, taber den pågældende forhandler sine investerede midler.

Jeg er klar over, at firmaernes forretningsmetoder er lagt således til rette, at det er tvivlsomt, om deres fremgangsmåde er lovstridig. Når jeg har anmodet om, at der må finde en efterforskning sted om disse forhold, er det navnlig for at få opklaret to punkter. For det første: er fremgangsmåden i strid med næringslovens § 11? For det andet: foreligger der bedrageri over for de per-

[Thestrup.]

soner, som man bevæger til at indbetale betydelige beløb under foregivende af fortjenstmuligheder, som i virkeligheden ikke eksisterer?

Justitsministeren (Hjortnæs): I begrundelsen for spørgsmålet nævner hr. Thestrup foruden firmaet Holiday Magic også to andre firmaer, der tilsyneladende anvender sådanne forretningsmetoder, at en nærmere undersøgelse af disse vil være på sin plads.

Jeg er ganske enig i, at en undersøgelse såvel af disse firmaer som af Holiday Magic er på sin plads. I øvrigt kan jeg oplyse, at der allerede er indgivet anmeldelse mod de to nævnte firmaer, Products of Scandinavia og Golden Chemical Products. Den sidste anmeldelse er fra den 24. september 1973, og man kan således sige, at anklagemyndigheden og politiet, for så vidt angår disse firmaer, allerede er i gang med en undersøgelse.

I dag har jeg fået oplyst, at politiet i Holstebro i juli måned har afvist en anmeldelse mod Holiday Magic for bedrageri. Så vidt jeg er orienteret, skyldes afvisningen de helt konkrete oplysninger, der forelå, men jeg skal foranledige, at også denne sag inddrages i anklagemyndighedens undersøgelser.

De forretningsmetoder, disse såkaldte pyramidefirmaer anvender, er efter alt at dømme principielt de samme. Det er imidlertid, som hr. Thestrup også anfører i sit spørgsmål, tvivlsomt, i hvilket omfang disse firmaers aktiviteter kan rammes gennem den eksisterende straffelovgivning. Men bekræftes denne antagelse gennem den efterforskning, som nu er igangsat, er jeg enig i, at vi i forbindelse med overvejelserne om lovgivning mod økonomisk kriminalitet også bør have opmærksomheden henvendt på det her fremdragne spørgsmål.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at det formentlig i første række er erhvervslovgivningen, der bør anvendes til at søge pyramidefirmaernes uacceptable forretningsmetoder bremset; jeg tænker herved særlig på det forslag til en markedsføringslov, som handelsministeren agter at fremsætte i denne samling. Jeg vil herom henvise til handelsministerens besvarelse af fru Lone Nielsens spørgsmål.

Thestrup: Jeg vil gerne takke justitsministeren for besvarelsen, og jeg kan oplyse, at ifølge pressemeddelelser er der i USA indledt strafferetlig undersøgelse mod hovedfirmaet i anledning af dets forretningsmetoder. Jeg kan også oplyse, at det svenske markedsråd ved en kendelse af januar i år har behandlet en sag mod Holiday Magic, og efter det referat, jeg har fået af sagen, har de fundet, at der ikke er gjort tilstrækkeligt rede for de fortjenstmuligheder, forhandlerne har, ligesom de ikke har fundet, at betingelserne for lovlig henvendelse til kunderne er opfyldt efter svensk ret. Således skulle der være visse muligheder for også her i landet at standse disse virksomheder.

Justitsministeren (Hjortnæs): Det er korrekt, som hr. Thestrup oplyser, at der foreligger disse undersøgelser, og det ligger i øvrigt også sådan, at forbrugerrådet har tilsendt anklagemyndigheden en del materiale om Holiday Magic foruden denne afgørelse fra Federal Trade Commission, som jo i hvert fald klart har præciseret, at Holiday Magics virksomhed er i strid med nogle bestemmelser i den akt, som er styrende for netop denne kommission. Derfor mener jeg også, at vi har meget materiale, som kan lægges til grund for de undersøgelser og overvejelser, man må gøre sig i anklagemyndigheden, for så vidt angår Holiday Magic.

Lone Nielsen: Jeg vil blot stille et spørgsmål til justitsministeren, men først vil jeg sige, at jeg er vidende om, at der er en kreds af mennesker, der ønsker at føre retssag mod Holiday Magic og Golden Chemical Products. Jeg ved godt, at man skal ansøge om fri proces, men hvis nu de mennesker, der vil føre retssag, ønsker fri proces af økonomiske årsager og betingelserne ellers er opfyldt, håber jeg, justitsministeren vil se positivt på ansøgningen, og hvis den på en eller anden måde skulle stoppe i det pågældende amt, håber jeg, ministeren vil være positiv over for ansøgningen.

Justitsministeren (Hjortnæs): Hvis betingelserne er opfyldt, er det givet, der gives fri proces. I øvrigt vil jeg altid være positivt indstillet over for henvendelser af den-

[Justitsministeren.]

ne art, men det er givet, at betingelserne skal være opfyldt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Lone Nielsen til handelsministeren:

„Vil ministeren drage omsorg for, at en kommende markedsføringslov gør det umuligt for firmaer som Holiday Magic og Golden Chemical Products at sælge direkte til forbrugeren fra et net af hel- og deltids-beskæftigede forhandlere?“

(Sp.m. nr. 7).

Skriftlig begrundelse.

Henvisning til spørgsmål nr. 55 af 22. november 1972. (Folketingets forhandlinger 1972-73 sp. 1327).

Lone Nielsen: Jeg stillede sidste år et spørgsmål til ministeren om, hvorvidt ministeren ville medvirke til en forbrugerbeskyttende lovgivning mod firmaer som Holiday Magic og Golden Chemical Products. Dengang var baggrunden den store aktivitet, der udvist af de to nævnte firmaer med at erhverve underforhandlere og sælge direkte til forbrugerne. Dengang kunne man daglig læse i pressen, at mennesker kom i klemme, blev presset til at være forhandlere, led store økonomiske tab, og at forbrugerne ved home-parties blev presset til at købe nogle produkter for det gode naboskabs skyld.

Ministeren svarede mig dengang, at vi måtte vente på forbrugerkommissionens betænkning om en markedsføringslov. Den er kommet for et godt stykke tid siden, og dertil kommer, at der er en stadig voldsom aktivitet fra de to firmaers side, og det uanset hvor meget offentligheden kaster lys på deres markedsføringsmetoder. Der går simpelt hen ikke en uge, uden at jeg enten telefonisk eller skriftligt bliver gjort bekendt med, at mennesker på den ene eller anden måde er kommet økonomisk i klemme. Det kan man måske sige er folks egen skyld, men så enkelt er det altså ikke.

Jeg har haft mulighed for at overvære 3 af Golden Chemical Products' hvervemøder, og jeg vil ærlig talt anbefale ministeren at overvære et sådant møde for at se, hvilket enormt pres der lægges på tilhørerne;

det er sådan, at der på hvert eneste møde er nogen, der lader sig presse.

Jeg må formode, at der meget snart kommer et forslag om en markedsføringslov fra ministeren, og det er derfor, jeg spørger, om ministeren vil sikre, at disse firmaers markedsføringsmetoder forbydes i lovforslaget om markedsføring.

Efter forbrugerkommissionens betænkning kan man ikke umiddelbart tale om et forbud mod disse salgsmetoder. Det eneste mulige er for mig at se § 1, hvor der står, at private og offentlige erhvervsvirksomheder ikke må foretage handlinger, der strider mod god markedsføringsskik. Jeg synes afgjort, at Golden Chemical Products' og Holiday Magics markedsføringsskik er alt andet end god, og at man gennem denne paragraf kan tolke et forbud mod firmaerne.

Handelsministeren (Erling Jensen): Jeg kan bekræfte, at fru Lone Nielsen allerede i november sidste år spurgte mig, om jeg ville overveje at gennemføre en forbrugerbeskyttende lovgivning imod den af enkelte virksomheder benyttede salgsform, som populært går under navnet pyramidesystemet. Jeg svarede, som fru Lone Nielsen har nævnt det i dag, dengang, at forbrugerkommissionen i sit arbejde med udkast til en markedsføringslov netop var inde på betimeligheden af sådanne salgsformer, og at jeg derfor fandt det rigtigst at afvente resultatet af kommissionens overvejelser, inden der blev taget skridt til en lovgivning.

Nu har forbrugerkommissionen afgivet betænkning og deri specielt peget på, at det foreslåede udkast til lov om markedsføring gennem etableringen af forbrugerombudsmandsinstitutionen giver mulighed for at imødegå salgsformer som de her omhandlede og i øvrigt også andre utraditionelle salgsmetoder som f.eks. krosalg og dørsalg, der giver anledning til misbrug. Jeg henviser i denne forbindelse til betænkningens side 8 og til kommissionens lovudkast § 2 med de dertil knyttede bemærkninger.

Jeg er ganske enig med kommissionen i dennes syn på behovet for lovbestemmelser på dette område til beskyttelse af forbrugerne og, for så vidt angår pyramidesystemet, også til beskyttelse af forhandlerne, og jeg kan oplyse, at vi i handelsministeriet efter forhandlinger med justitsministeriet

[Handelsministeren.]

nu er ved at afslutte arbejdet med udarbejdelse af lovforslag på grundlag af kommissionens udkast.

Jeg håber snart at kunne fremsætte dette lovforslag for folketinget, og jeg kan sige til fru Lone Nielsen, at jeg i fremsættelsestalen agter at understrege, at de foreslåede markedsføringsbestemmelser vil gøre det muligt for forbrugerombudsmandsinstitutionen at tage disse salgsformer op til undersøgelse og derefter rejse sag for sø- og handelsretten, hvor en særlig markedsføringsafdeling agtes etableret til at pådømme sådanne sager.

På baggrund af den enighed, der i forbrugerkommissionen har været om den afgivne betænkning, på baggrund af de mange klager, som er fremkommet, og ikke mindst på baggrund af den interesse, der her i tinget er vist for denne sag, håber jeg, at markedsføringsloven med dens muligheder for indgriben på det her omhandlede område hurtigt vil kunne vedtages her i tinget, og jeg er overbevist om, at den nye forbrugerombudsmand herefter vil vide at foretage det videre fornødne.

Lone Nielsen: Jeg takker ministeren for svaret. Det er meget positivt, at vi får en forbrugerombudsmand — det har nogle af os ventet meget længe på — og jeg er også tilfreds med, at ministeren vil kommentere problemet i fremsættelsestalen. Men jeg vil gerne stille et par supplerende spørgsmål. Så vidt jeg kan forstå, er forbrugerombudsmandens opgave at sikre, at der ikke sker overtrædelse af god markedsføringsskik, og mit ene spørgsmål er derfor: hvad er god markedsføringsskik? Jeg vil spørge ministeren, om han i bemærkningerne til lovforslaget om markedsføring nærmere vil præcisere, at man tænker på problemet vedrørende Holiday Magic og Golden Chemical Products.

Det andet spørgsmål er, om ministeren, før han fremsætter forslaget til lov om markedsføring, vil indhente oplysninger om det omfattende materiale, forbrugerrådet er i

besiddelse af, og som justitsministeren også henviste til, nemlig et amerikansk materiale om nogle domme, hvor Holiday Magic er blevet dømt til at tilbagebetale helt op til 250 mill. dollars til mennesker, der på den ene eller anden måde er blevet snydt. Jeg tror, vi kan lære af det materiale, og jeg beder derfor om, at handelsministeren undersøger dette, inden markedsføringsforslaget kommer frem i folketinget.

Handelsministeren (*Erling Jensen*): Jeg kan glæde fru Lone Nielsen med, at jeg allerede inden dette råd indløb fra fru Lone Nielsen, har været i kontakt med forbrugerrådet, og at materialet er på vej til mig. Det vil altså sige, at det også indgår i mine overvejelser, i hvilket omfang vi skal forsyne den kommende lov med bemærkninger. Men først og fremmest tror jeg vi skal erindre, at denne lovgivning som led i en konsekvent forbrugerlovgivning lægges frem om meget kort tid, og at den lægges frem på en sådan måde, at vi vil få overordentlig god tid i tinget til at sikre os, at netop de synspunkter, som både hr. Thestrup og fru Lone Nielsen, justitsministeren og jeg her har gjort gældende, kan vinde gehør i den endelige formulering både af loven og af bemærkningerne dertil.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Lembourn* til statsministeren:

„Vil statsministeren under sin rejse til Sovjetunionen over for de sovjetiske myndigheder fremlægge det danske syn på den undertrykkelse af ytringsfriheden og den retsforfølgning og tvangsindlæggelse på sindssygehospitaller, man har foretaget over for forfattere og videnskabsmænd, som har ytret sig kritisk i den politiske debat?“

(Spm. nr. 8).

Skriftlig begrundelse.

Sovjetiske forfattere og videnskabsmænd er i de sidste år blevet tvangsindlagt på

[Lembourn.]

sindssygehospitaller og idømt hårde straffe, fordi de har udtalt sig kritisk om den politiske situation i Sovjet. Nobelpristageren Solsjenitsyn bliver økonomisk forfulgt, hans bøger må ikke udgives, og hans sidste manuskript er blevet beslaglagt. Videnskabsmanden Sakharov og forfatteren Solsjenitsyn har appelleret til verden om støtte, og det er livsnødvendigt for dem, at også Danmark giver udtryk for, at deres appel er nået frem til os, og at vi vil gøre, hvad vi kan for, at de ikke skal lide overlast.

Solsjenitsyn har samtidig med at have præsteret et enestående forfatterskab altid arbejdet for netop den afspændingspolitik, som også Sovjetunionen gør sig til talsmand for. Det kan kun vanskeliggøre de kommende sikkerhedsforhandlinger i Genève, hvis man i Sovjet forhindrer netop de skribenter, der gør en stor indsats for denne holdning, i at ytre sig.

Den danske regerings og folketingets holdning i denne sag bør videregives til Sovjets myndigheder.

Lembourn: Når jeg har stillet dette spørgsmål til statsministeren, er det ikke, fordi jeg ikke kender statsministerens og regeringens stilling til de uhyrligheder, som foregår i Sovjetunionen; statsministeren har klart nok i sin åbningstale taget afstand herfra.

Men vi ved, at disse ting foregår, vi ved, at hundreder af forfattere, videnskabsmænd og andre intellektuelle bliver tvangsindlagt på sindssygehospitaller, og vi ved, at der er mange, der frygter at blive det. Jeg skal kun give et enkelt eksempel.

Fra Nobelpristageren Solsjenitsyn har vi fået at vide, at han skjulte sit sidste manuskript hos en kvindelig bekendt. Hun blev arresteret og underkastet tortur, og under torturen røbede hun, hvor manuskriptet befandt sig, hvorefter hun begik selvmord.

At protestere imod den slags ting fra folketingets talerstol er jo godt, men jeg er bange for, at det ikke har virkning nok, hvis det ikke bliver bragt videre til de sovjetiske myndigheder. Det er derfor, jeg har stillet spørgsmålet, da statsministeren nu om kort tid rejser til Sovjetunionen, for at få at vide, om han over for de sovjetiske myndigheder vil forelægge den danske regerings, det

danske folketings og den danske befolknings syn på uhyrligheder af den art.

Statsministeren (Anker Jørgensen): For nogle uger siden gav jeg på regeringens vegne udtryk for den bekymring, vi også har i Danmark i anledning af de tegn, vi har set på en skærpet holdning i Sovjetunionen over for dem, der forholder sig kritisk til samfundsforholdene, og hr. Lembourns spørgsmål drejer sig jo om lige bestemt dette problem.

Blandt de emner, der skal drøftes under mit besøg i Sovjetunionen, er også den europæiske sikkerheds- og samarbejdskonference, som hr. Lembourn taler om i begrundelsen for sit spørgsmål. Denne konference er nu gået ind i sin anden fase i Genève. Som bekendt behandles spørgsmålet om respekt for menneskerettighederne og om de grundlæggende frihedsrettigheder som et særligt punkt under denne konference. Ikke mindst fra dansk side har vi lagt vægt på at understrege den store betydning for den fortsatte afspænding, som vi tillægger fremskridt netop på dette punkt. Vi mener, at sådanne fremskridt er en afgørende forudsætning for, at afspændingen efterhånden kan udvikle sig til en virkelig varig fredsordning. Jeg vil derfor også udtale mig efter disse klare retningslinjer i mine drøftelser med de sovjetiske myndigheder.

I øvrigt kan jeg sige til hr. Lembourn, at der er næppe grund til at være i tvivl om, at man i Sovjetunionen udmærket er klar over også vort syn på denne sag.

Lembourn: Kan jeg forstå statsministeren sådan, at statsministeren over for de sovjetiske myndigheder vil sige, at hvis man ikke lever op til menneskerettighedserklæringen, vil de resultater, som kunne opnås ved sikkerhedskonferencen i Genève, ikke blive det, vi havde ventet?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Karlskov Jensen* til landbrugs- og fiskeriministeren:

Kan ministeren oplyse, hvornår loven om støtte til modernisering af jordbrugsdrift kan ventes sat i kraft? "

(Spm. nr. 9).

[Karlskov Jensen.]

Skriftlig begrundelse.

Loven om modernisering af jordbrugsbedrifter blev vedtaget af folketinget allerede den 12. april i år, men den er endnu ikke sat i kraft af ministeren. På grund af særdeles usikre og vanskelige økonomiske vilkår gennem en lang årrække forud for dansk tilslutning til EF har landbruget opsparet behov for omfattende bygningsinvesteringer. Behovet forøges af den omfattende strukturtilpasning, der stadig foregår. Det er derfor meget beklageligt, at denne lov, der skal afløse den tidligere såkaldte rentesikringslov, som blev ophævet med den nye lovs vedtagelse, stadig ikke er ført ud i livet. Et meget stort tal af yngre landmænd har projekter liggende klar til iværksættelse i forventning om godkendelse.

Da en del af udgifterne afholdes af fællesmarkedets landbrugsfond, FEOGA, betyder forsinkelsen, at dansk landbrug og Danmark ikke får de penge hjem, loven ellers ville betinge.

Karlskov Jensen: Den 12. april i år vedtog tinget loven om støtte til modernisering af jordbrugsbedrifter, og samtidig bortfaldt den indtil da gældende lov.

Vi var nok nogle stykker, der regnede med, at den nye lov relativt hurtigt kunne træde i stedet, idet vi mente, at forelæggelsen for EF-Kommissionen var noget af en formssag, da det rådsdirektiv, den bygger på, jo forelå på det tidspunkt.

Nu er tiden imidlertid gået, uden at der er kommet en bekendtgørelse med de mere specielle retningslinjer. For 2-3 måneder siden stillede hr. H. C. Toft et spørgsmål om, hvornår loven kunne ventes sat i kraft. Af ministerens svar dengang fremgik det, at det ville ske i løbet af efteråret. Nu er efteråret inde, og jeg spørger igen, om der kan siges noget mere konkret.

Sagen er jo nemlig den, at der er vældig mange landmænd og også en del gartnere og frugtavlere, som har projekter liggende, der venter på at blive sat i gang, men da de ikke kan få besked om, hvorvidt disse projekter opfylder betingelserne, og da de ikke ved, om de kan få støtte, eller hvornår de kan få støtte, er de nødt til at udskyde disse projekter, og denne udskydelse har været dyr for mange af dem, for der går eller kan i

hvert fald gå lang tid, fra et projekt er godkendt, indtil det er endeligt gennemført.

Hele spørgsmålet har jo også noget at gøre med den strukturtilpasning, som vi stadig står midt i, og som vi stadig har brug for kan fortsætte. Derfor stiller jeg mit spørgsmål til ministeren, og jeg vil gerne understrege, at det vil være meget værdifuldt, om ministeren nu kan skabe klarhed over ikrafttrædelsesdatoen.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Ib Frederiksen): Jeg kan oplyse til hr. Karlskov Jensen, at loven om støtte til modernisering af jordbrugsbedrifter såvel som udkast til bekendtgørelse om lovens gennemførelse har været forelagt for EF-Kommissionen, og der er fra Kommissionens side fremsat forskellige bemærkninger, i hvilken anledning der har været ført en række forhandlinger med Kommissionens embedsmænd. Da støtte efter denne lov i det store og hele skal ske efter helt andre regler end hidtil, kræver iværksættelsen af loven et omfattende forarbejde med hensyn til udarbejdelse og trykning af de fornødne bestemmelser og blanketter m.v. og med hensyn til tilrettelæggelsen af edb-behandlingen af sagerne.

Hr. Karlskov Jensen stillede det helt kontante spørgsmål, om der kunne siges noget konkret om datoen for lovens ikrafttrædelse. Derom kan jeg sige så meget, at loven skal være iværksat senest 1. januar 1974, men at vi arbejder hårdest muligt på at få det fremmet, så iværksættelsen kan ske på et tidligere tidspunkt, i henhold til tidligere afgivne svar i løbet af efteråret.

Karlskov Jensen: Jeg takker ministeren for svaret og må opfatte det på den måde, at der er en reel chance for, at det kan ske på et tidligere tidspunkt, men at det i alle tilfælde sker i løbet af 1973.

Jeg vil gerne stille et tillægsspørgsmål til ministeren. Nu er der jo gået så lang tid, og der er mange projekter, der har ligget og ventet, som jeg sagde før. I lovens § 7 er der en bestemmelse, der siger, at man som det normale ikke kan påbegynde disse projekter, før man har tilsagn om støtte efter loven, men der er i § 7 også en bestemmelse om, at landbrugsministeren undtagelsesvis kan fravige dette krav. Nu vil jeg gerne spørge, om landbrugsministeren vil være

[Karlskov Jensen.]

indstillet på at dispensere, for så vidt angår de projekter, der nu har ligget og samlet støv og ventet på at blive iværksat, og hvor der er et påtrængende behov for at få dem igangsat.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Ib Frederiksen): Til hr. Karlskov Jensens spørgsmål angående dispensation skal jeg sige, at der i bekendtgørelsen er indføjet en bestemmelse om, at i særlige tilfælde kan der gives dispensation, og hvis jeg forstod hr. Karlskov Jensen ret, mente han, at de projekter, der havde ligget og samlet støv, var noget, man ville søge om fremover. Hvis det er projekter, der ligger og venter på, at bekendtgørelsen skal komme og de skal sættes i værk efter det tidspunkt, kan jeg ikke se, der skulle være problemer.

H. C. Toft: Som nævnt af hr. Karlskov Jensen rejste jeg i slutningen af juli måned et tilsvarende spørgsmål over for ministeren, og ministeren gav da udtryk for, at man til efteråret regnede med at kunne udfærdige bekendtgørelsen vedrørende denne lov.

Nu siger ministeren i dag, at der stadig væk foregår forhandlinger, og at disse forhandlinger altså ikke er afsluttet. Jeg vil gerne stille det spørgsmål til ministeren, om ministeren forventer, at det bliver nødvendigt at lave en lovændring for at kunne få denne lov godkendt hos EF-myndighederne.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Ib Frederiksen): Til hr. H. C. Tofts spørgsmål om, hvorvidt jeg forventer det bliver nødvendigt at lave lovændring, kan jeg sige, at det forventer jeg ikke.

Overgaard Nielsen: Ministerens svar forbavser mig lidt, for mig bekendt foreligger der en meget omfattende udtalelse fra Kommissionen af 20. juli 1973, der gennemgår lovens bestemmelser, og som på en række punkter fastslår, at denne lov er i strid med det direktiv, efter hvilket loven er vedtaget her i folketinget. For mig at se indeholder denne udtalelse tilstrækkelig mange krav om, at loven skal laves om, til,

at der virkelig må blive tale om en lovændring.

Formanden: Jeg minder om, at der er tale om spørgetid.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Ib Frederiksen): Jeg skal gentage, hvad jeg har sagt tidligere i mit indlæg her, at man fra Kommissionens side havde nogle bemærkninger til loven, dem har vi forhandlet med Kommissionens embedsmænd om, og vi er nu ved at udarbejde en bekendtgørelse, som skulle være indrettet efter disse forhandlingers resultat.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Formanden: Jeg skal lade de to resterende sager på dagsordenen udgå, da betænkning ikke foreligger.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget angående civilt beredskab:

Udtræder: Frode Jakobsen

Nyt medl.: Karl Max Rasmussen.

Miljøudvalget:

Udtræder: Frode Jakobsen

Nyt medl.: Karl Max Rasmussen.

Det udenrigspolitiske nævn:

Udtræder: Frode Jakobsen

Nyt medl.: Karl Max Rasmussen.

Udenrigsudvalget:

Udtræder: Frode Jakobsen

Nyt medl.: Karl Max Rasmussen.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde. Folketingets næste møde afholdes i dag, onsdag den 10. oktober, kl. 13.35 med følgende dagsorden:

Eventuelt: første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m. v.

Mødet hævet kl. 13.31.

7. møde.

Onsdag den 10. oktober kl. 13.35.

Formanden: Den på dagsordenen opførte sag kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m. v.

(Lovforslaget (nr. 32) findes i tillæg A. sp. 497; fremsættelsen i tidenden sp. 376).

Formanden: Jeg skal fastsætte en taletid på indtil 15 minutter for ordførerne i første omgang.

Ove Hansen: Når lovforslaget om registreringsafgift af motorkøretøjer bliver genstand for en separat behandling, er grunden naturligvis den, at et forslag af denne art bør gennemføres så hurtigt som muligt i folketinget. Jeg skal derfor afholde mig fra at komme med mere principielle betragtninger vedrørende den række af forslag, som finansministeren har fremsat. Jeg vil vente med bemærkninger, til de øvrige 6 forslag kommer til første behandling.

Om det foreliggende lovforslag skal jeg kun sige, at jeg finder forhøjelsen af registreringsafgiften velbegrundet, selv om der er tale om en væsentlig forhøjelse. Ministerens motiveringer er efter min mening så stærke, at jeg anser ændringer for påkrævet.

Ministeren oplyser, at salget af varevogne siden 1970 har været stærkt stigende, og særlig i første halvår af 1973 har salget været særdeles stort. Det kan være vanskeligt at se forskel på varevogne og personvogne, og det animerer naturligvis købere af biler til at få bilerne indregistreret med gule nummerplader. Det er der vel ikke noget at sige til set fra købers side, men set fra myndighedernes side må en sådan fremgangsmåde bringes til ophør, og det bliver den med lovforslaget her. Derfor kan mit

parti medvirke til, at dette lovforslag gennemføres omgående.

Lad mig lige tilføje til slut, at jeg er glad for, at lovforslaget indeholder en bestemmelse om en lempelse for biler, der er udstyret med trafiksikkerhedsfremmende udstyr. Det kan vi kun være særdeles tilfreds med.

Stetter: Vi behandler i dag regeringens lovforslag om forhøjelse af registreringsafgift af varebiler og lastbiler.

Lovforslaget er et slag mod de automobilforhandlere, som har disponeret på grundlag af gældende regler, og som nu formentlig i stort omfang er tvunget til at overholde bindende kontrakter om levering af disse motorkøretøjer. Det er et slag mod de private, produktive virksomheder, som er tvunget til at anvende disse biler, og som nu skal betale højere priser.

Regeringens samlede økonomiske politik, som den nu fremtræder, er et hårdt slag mod alle private arbejdspladser. I et forsøg på at ramme det private forbrug rammer regeringen produktion og beskæftigelse.

Vi ved altså nu, at registreringsafgiften af varebiler og mindre lastbiler vil stige omgående fra og med i morgen, og vi ved, at posttaksterne vil stige fra april næste år. Det er en alvorlig omkostningsforøgelse for disse private, produktive virksomheder. Vi ved, at vægtafgiften af motorkøretøjer foreslås forhøjet, og det rammer de samme bedrifter og virksomheder. Vi ved, at benzinafgiften vil stige, det er også en stor omkostning for alle disse arbejdspladser. Vi ved, at der kommer ændrede betalingsfrister for landbrug og for fiskeri. Det rejser for disse store næringsgrene et alvorligt likviditetproblem. Vi ved fra dagbladene, at der kommer en afgift på forsikringer, som de samme virksomheder er tvunget til at tegne. Vi ved også, at der kommer en afgift på erhvervsvirksomheder. Alle erhvervsjendomme opført efter 1965 vil blive pålagt en sådan afgift.

Virksomhederne, de private arbejdspladser, er ikke først og fremmest bygninger og maskiner. Det er institutioner, det er organer, det er arbejdspladser, hvor arbejdere, funktionærer og ledelse har deres daglige udkomme. Disse arbejdspladser vil nu blive alvorligt forringet på grund af regeringens økonomiske politik, og det bliver